

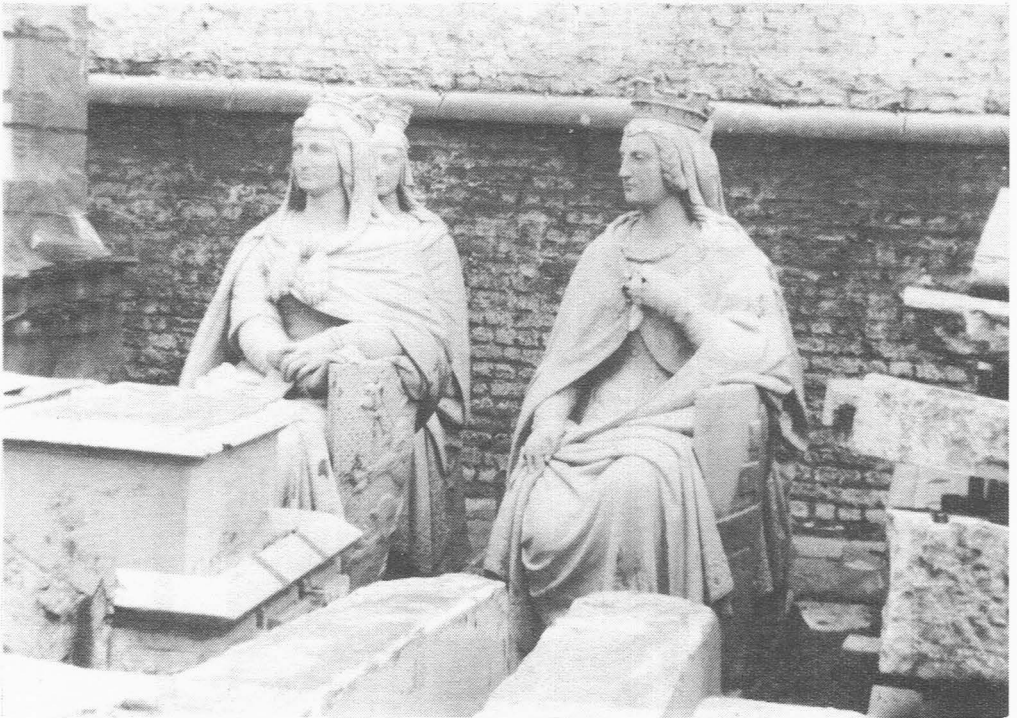
Een Rusthuis voor... Standbeelden

Het wegendepot van de stad op de Begijnhoflaan, leek deze zomer wel op een rusthuis voor... standbeelden.

Sinds juni 1979 verbleef hier Prof. Dr. J. Guislain en voor hem is het niet veel meer dan "tegen de muren praten". Bij de aanvang van het schooljaar 1981 mag hij terug op zijn gewone plaats gaan doceren, vlakbij op de Begijnhoflaan

In juli 1980 kwam de "Wijze Man van Gent" het gezelschap vergroten. Hij voorziet dat zijn Vrijdagmarkt nog wel enige tijd onbeschikbaar zal

zijn en is er alvast gaan bij liggen. Voor een gewichtig (3650 kg) en groot (4,5 m) man, een eigenaardige houding... Iets verder, mooi op rij, als op de Gentse tram, zitten zijn vier gezelschapsmaagden. Angstvallig letten zij elk op hun stadsschild en hopen op een spoedig hernieuwd in dienst treden.

J. BOMBAY
Foto's : J. BLOM

BIBLIOGRAFIE

Oude Oostvlaamse herbergnamen

In de 2e druk van zijn werk over de vroegere Oostvlaamse herbergnamen (tot 1793) heeft Noël Kerckhaert de 1e uitgave (1977) rijkelijk aangevuld met oriëntatiekaarten, toeristische kleurenafbeeldingen en nieuwe vondsten uit de archieffondsen van onze provincie en een aanmoedigende bijdrage geleverd tot de betere kennis van eigen folklore. Ofschoon de inventaris geen eindpunt betekent in het prospectiewerk van de weetgierige en werklustige auteur, dient hij geloofd te worden voor deze herziene herdruk die tot een nieuw boek is uitgroeid en aan de heemkundigen van de provincie vele opzoekingen zal sparen. De uitgave werd verzorgd door de Federatie voor Toerisme in Oost-Vlaanderen, waarmede eens te meer een rijke bijdrage werd geleverd tot de kennis van het Oostvlaams onschatbaar patrimonium.

R. V.

Oude Oostvlaamse huisnamen

Van dezelfde schrijver is thans het 1e deel verschenen van bovengenoemd werk in de nieuwe reeks van het Kultureel jaarboek van onze provincie (nr. 16).

Het is vooral opgevat als een hulpmiddel om de geschiedenis van de Oostvlaamse dorpen de fusie van de gemeenten een voorbarig einde kenden, te herschrijven.

Deze lijst van huis- en molennamen onder het Ancien Régime is zonder wetenschappelijke pretentie opgesteld en veeleer een aanvulling van het werk van De Potter en Broeckaert.

Nieuwe gegevens blijven vooralsnog te schaars om van een eigen werk te spreken, maar de gebundelde kennis zal evenwel vele liefhebbers tot dankbaarheid stemmen.

Vermelden wij dat in dezelfde reeks (nr. 11) een inventaris 1980 van de Oostvlaamse watermolens door Paul Bauters en Raoul Buysse is verschenen.

R. V.

Oostvlaams literair lexicon

Het provinciaal bestuur van Oost-Vlaanderen geeft thans een lexicon uit van de Oostvlaamse auteurs, alfabetisch gerangschikt op de naam waaronder zij het meest bekend zijn.

Men kan ze ook onder hun pseudoniem terugvinden.

Van elke auteur bestaat aldus een biografische noot met levensdatum, adres, opleiding, beroep, medewerking aan tijdschriften, behaalde literaire prijzen.

De bibliografie vermeldt de in boekvorm gepubliceerde werken en het jaar van uitgave (ingedeeld volgens het genre : poëzie, proza, toneel, jeugdliteratuur en -toneel, essay).

Voor belangrijke auteurs is de rubriek uitgebreid met een beknopte evaluatie van hun werk.

De bibliografische gegevens werden afgesloten einde 1980.

Zijn opgenomen de auteurs vanaf circa 1840.

Bepaalde aspecten van de literatuur tot 1840 werden apart belicht o.m. de Middeleeuwse letterkunde, de Rederijkers en de Oostvlaamse kamers, de Renaissance, de 18e-eeuwse literatuur, de Romantiek en de Vlaamse beweging.

Ook actuele onderwerpen komen aan bod : de Vlaamse poëziedagen, toneelschrijvers, jeugdliteratuur, Franse literatuur in Oost-Vlaanderen, literaire prijzen.

Verder werd een selectieve lijst van Oostvlaamse tijdschriften van de XIXe eeuw tot vandaag samengesteld, alfabetisch gerangschikt op de titel, met vermelding van de jaargangen, de redactie en de stichter, aangevuld door een noot over de doelstelling, de algemene inhoud en de belangrijkste publikaties.

De verkoopprijs bedraagt 200 fr.

De toeristische en culturele verenigingen ontvangen bij de bestelling een korting van 25 %.

R. V.

In steen en brons, van leven en dood

Door de wet van 20 juli 1971 op de begraafplaatsen werd de 'blijvende' concessie vervangen door 'tijdelijke', geldig voor vijftig jaar.

Vele graven zijn sedert jaren niet meer onderhouden, vertegenwoordigen een gevaar voor de openbare gezondheid en stellen problemen voor de begraafing van jongere geslachten.

Het stadsbestuur heeft terecht gemeend dit stenen en bronzen patrimonium niet te laten verloren gaan voor de toekomst en een werkgroep samengesteld voor de inventarisering van de waardevolle monumenten en portretten van verdienstelijke gentse burgers alhier begraven.

Het rijk geïllustreerd werk hieraan gewijd is te danken aan de heren A. Capiteyn, tijdelijk in dienst van de stad, en stadsarchivaris Johan Decavele, die een benedictijnenwerk glansrijk hebben volbracht.

Het is uiteindelijk een piëteitsvol huldeboek geworden aan het adres van onze voorouders en een bron van historische wetenswaardigheden.

Een historiek van de 17 begraafplaatsen, de inventaris van de begraafplaatsen volgens hun aspecten (sculpturaal, heraldisch, architecturaal, symbolisch), een zichtinventaris en een verrassende portrettengalerij met biografische nota's verlenen aan het geheel een blijvende waarde. Alleen te koop ten stadhuize en op het Stadsarchief.

R. V.

De Trapzaal van het Hotel Vander Meersche

Tijdens de zomermaanden verscheen op initiatief van de Orde van de Prince, afdeling Gent, een prachtige kunstmonografie over de Trapzaal van het Hotel Vander Meersche te Gent.

De tekst, in het Nederlands, met een vertaling in het Frans, het Engels en het Duits, is van de hand van mevrouw Frédéricq-Lilar, de grote autoriteit voor de achttiende eeuwse kunst in Gent en die reeds verscheidene publicaties over de Gentse rococo op haar naam heeft staan, waaronder het uitmuntende boek over het andere meesterwerk van de Gentse rococo, het Hotel Falligan.

Na een beschrijving en de kunsthistorische benadering van de Trapzaal worden we vergast op een dertigtal grote (30/24 cm) zwart-witfoto's van Alain De Stoop. Bijzonder merkwaardig zijn de vele detailopnamen van de gesculpteerde delen van de trapzaal, waardoor vooral de verbluffende technische vaardigheid en het artistieke kunnen van de kunstenaar tot hun recht komen.

We durven het werk dan ook ten zeerste aanbevelen bij al degenen die geïnteresseerd zijn in dat deel van ons Gents patrimonium en het beter willen leren kennen en waarderen.

Het werk kost 300 fr. en is te verkrijgen in :

— Documentatiecentrum — Groot Begijnhof huis nr. 46 St. Amandsberg (iedere zondag van 10 tot 12 u.)

– Diverse Gentse boekwinkels.

Het werk kan reeds ontleend worden in onze bibliotheek (Doc. Centrum = zelfde adres)

Museum voor stenen voorwerpen

Ruïnes van de Sint-Baafsabdij

Gids voor de bezoeker

door Conservator A. Van Den Kerkhove
en wetenschappelijke medewerkster J. Baldewijns

In de Middeleeuwen was de Sint-Baafsabdij een populaire bedevaartplaats. Men bewaarde er de relieken van de H. Bavo, de H. Livinus, beschermelingen van de stad Gent, de H. Macharius, aangeropen tegen de pest, en andere heiligen.

Rond de abdij ontstond een dorp (Sint-Baafsdorp), waar de abt heer en meester was.

De imposante abdijgebouwen, vooral de refter, en de indrukwekkende abdijskerk getuigden van de macht en de rijkdom van de abdij.

Op het einde van de XVe eeuw kende de Sint-Baafsabdij een laatste bloeitijd tijdens het bestuur van abt Rafaël de Mercatel.

In 1539 kwamen de Gentenaars in opstand tegen keizer Karel.

Stedelijke voorrechten werden nietig verklaard en de goederen van de stad en neringen aangeslagen.

Met de bouw van het Spanjaardenkasteel (1540) verdween de macht van de voormalige abdij, maar haar uitgebreide bezittingen werden geplaatst onder de bescherming van de H. Bavo (Sint-Janskerk, later Sint-Baafskathedraal).

Tussen 1827 en 1834 werd het Spanjaardenkasteel afgebroken, maar de ruïnes gered dank zij de tussenkomst van de oudheidkundige August Van Lokeren.

In 1882 richtte het gemeentebestuur van Gent in de voormalige refter het Museum voor stenen voorwerpen in.

Het belang van de collectie is buitengewoon groot en vooral rijk aan grafzerken.

Een bezoek aan dit 'stenen' museum is aanbevolen.

De nieuwe gids voor de bezoeker geeft een duidelijk beeld van de kostbare schatten die werden behouden in de loop der eeuwen en van de rijkdom van het gents patrimonium.

Een nieuwe inzet

Het taalminnend studentengenootschap " 't Zal wel gaan" (1852) is de oudste studentenvereniging aan de Gentse universiteit.

Sedert enkele jaren kent ze opnieuw een nieuwe bloei en heeft besloten, naar de aloude traditie onderbroken in 1970, een gerenoveerde studentenalmanak uit te geven, anno 1981.

Hij kost 250 fr. en is verkrijgbaar St.-Pietersnieuwstraat 118, Gent. Deze almanak gaat aldus zijn 61e jaargang in en is opgedragen aan wijlen Julius Vuylsteke (stichter) en aan wijlen prof. dr. Jan Dhondt, eminente historicus en oud lid van 't Zal.

Vuylsteke was de verdediger van de eenheid tussen Vlaamsgezindheid en vrijzinnigheid; Dhondt, daarentegen, ijverde vooral voor de belangen van het arbeidersvolk en voor de ondergang van het fascisme.

Behalve de soms venijnige nieuwtjes, die het zout zijn van elke almanak, worden de toestanden in de jaren 1920 tot 1930 (vernederland-
sing van de R.U.G.) uitgebreid uitgegeven.

R. V.

Sociale geschiedenis van het Vlaamse volk

Een gedurfd en innoverend boek geschreven voor een ruim publiek, maar dat bovendien een wetenschappelijk verantwoorde ontleding geeft van de levenswijze en de belangrijkste mutaties in de voorbije eeuwen.

Hierin wordt sterk de nadruk gelegd op de achtergronden van de crisis in de XIXe eeuw, wanneer de Vlaamse belangen volledig opgeofferd werden voor de expansie van Wallonië.

Het beeld van 'arm Vlaanderen' zoals het zich rond het midden van de XIXe eeuw voordeed, wordt al te vaak overtrokken.

Het is meer uitzondering dan regel.

Afgezien van dit kortstondig intermezzo heeft Vlaanderen altijd tot de rijkste gewesten ter wereld behoord.

Meer nog dan vandaag het geval is, behoorde Vlaanderen ook reeds, in het verleden, tot de economische grootmachten.

Met dit vulgariserend werk wordt duidelijk orde gebracht in zaken waar misplaatste of foutieve veralgemeningen het Vlaams bewustzijn ondermijnden.

In die zin wordt dit boek tot dusver de meest volledige en realistische confrontatie met de eigen identiteit.

Door de actualiteit in een historisch daglicht te plaatsen en het verleden van het Vlaamse volk te laten herleven, worden heel wat eigentijdse tegenstellingen scherper geprofileerd en begrijpelijk gemaakt.

De auteur is werkleider aan de R.U.G. en leverde tal van bijdragen over sociale, economische en demografische onderwerpen.

Hij werkte ook mede aan de 'Geschiedenis van de kleine man', een

boek dat een eerste balans opmaakt van het verhaal van de gewone mensen in Vlaanderen.

Chr. Vandenbroeke, Sociale geschiedenis van het Vlaamse volk, Beveren, Orion 1981, 301 blz., 620 fr. ill.

R. V.

AANWINSTEN IN DE BIBLIOTEEK

Een kunstabum over Maurice Sijs
door Guido Sijs en Jos Murez
uitgeverij Danthe n.v. (Sint-Niklaas)

Ruim driekwart eeuw heeft deze vruchtbare Latemse schilder portretten, bloemen, stillevens, landschappen, trekschuiten, zeilschepen, vissersboten geschilderd en de Leie- en Scheldestreek verheerlijkt.

Hij was de laatste overlevende schilder die de twee Latemse groepen heeft gekend.

Rijsel, Gent, Brussel, Luik, Deize, Sint-Martens-Latem en de provincie Oost-Vlaanderen bezitten doeken van deze begenadigde kunstenaar in hun musea of collecties.

Zijn kunst wortelt in het impressionisme, zonder de tastbare realiteit te verloochenen.

Naar aanleiding van de honderdste verjaring van zijn geboorte heeft de uitgeverij een rijk geïllustreerde monografie op de markt gebracht, die kwa inhoud de vrucht is van het jarenlange speurwerk van zijn kleinneef Guido Sijs, een minder bekende figuur van de Latemse groep. Zijn rechtstreekse medewerker Jos. Murez (journalist, romancier, dichter) brengt een verrassend beeld van de overleden kunstenaar in zijn tijd.

Een posthume hulde van Raf Van Den Abeele (burgemeester van Sint-Martens-Latem), herinneringen van Jan D'Haese, een bloemlezing van Nederlandse en Vlaamse kunstcritici, en andere praktische wetenswaardigheden over het werk van de kunstenaar, waarvan de bekendheid onze grenzen overschreed, verlenen aan dit prachtig album een buitengewone kunstwaarde, waarin tekst en beeld een overgetelijk geheel vormen.
